

SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI-, KÖZGAZDÁSZATI- ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZOLNOK-DOBOKAMEGYE ÉS A MEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA: Széchenyi-utca, caizmadiaszin alatt. Névtelenül beküldött és bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.	NYILTTÉRI CZIKKEK garmondsora után 30 kr. fizetendő.	MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.	HIRDETÉSI DÍJAK: egy 30 négyesűg cm. tért elfoglaló egyszeri hirdetés díja 50 kr. Bélyegilleték minden beiktatásnál 30 kr.	ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 6 frt — kr Félévre 3 „ — „ Évnyegedre 1 „ 50 „ Községeknek egész évre előfizetve 5 frt.
---	--	--	--	--

Az ingatlan zálogról.

— Második cikk. —

DEÉS, 1882. április 19.

Nem akartam hosszú lenni a mult számban és azért cikkem végén, minden közelebbi indoklás nélkül a „minimum“ hívének váltottam magam.

Igenis, csekély nézetem szerint a minimum, vagyis magyarul: a földtulajdon eldarabolásának ugyszolván a végtelenségig, de mindenképen tetszés szerint való folytatásának megakadályozása s illetve egy bizonyos mennyiségnek a megállapítása, melyen alól a föld el nem vágható, segítene sokat a létező bajokon.

Igaz az, hogy szélesebb, mondhatnám elvont közgazdasági szempontból nem tartatik elfogadhatónak a korlátlan forgalom megszorítása, a forgalmon kívül levő dolgok megszorítása, a tulajdon szentségében rejlő szabad intézkedési jog megbénítása; ám de nem az elvont elméleti, hanem az adott, — a gyakorlati körülmények, kell, hogy világító szövétnekül szolgáljanak a törvényes intézkedések ösvényén.

Már pedig mit mutat a gyakorlat, a mindennapi élet? Azt, hogy a kisbirtokosok, tán még helyesebben a picinybirtokosok, a pillanatnyi szükség által hajtva, vagy a tartós hiánylat által kényszerítve, áruba bocsátják darabka földjük kis részletét. Elmet-szett részlet további elforgácsolásnak van kitéve, úgy, hogy elvégre egy-egy földtulajdonosnak igazán alig marad többje egy maroknyi földjénél. Ezen állapotot hathatósan elősegíti az örökösödés, a midőn az örök-hagyó csekély fekvősége az örökösök között felosztás alá kerül, mely felosztást újabb örökösödés esetén, újabb felosztás követ stb. — Hová vezet az? Érdemes-e egy maroknyi földre pazarolni sok időt, nagy fáradságot, méltó-e az arra, hogy egy ember, egy család gondját igénybe vegye? Kifizeti-e azt? Bizonyára nem. — És így értékét veszti a föld. Kis részletekben, nagy darab. Ezen sajnos helyzet az egész országban érezhető. Ugy szolván kiindulási pontját képezi az urbéri viszonyrendezése folytán a paraszt tulajdonára lett paraszti birtok. De főleg érezhető az erdélyi részeken, a hol ama birtokok apró szemekből állanak; érezhető nagyon megyénkben.

S annak dacára, hogy e tárgy fölvetése a pénzügyi szempont szolgáltatott közvetlenül alkalmat, meg kell vallanunk, hogy igénytelen véleményünket nem uralja az állam különös finansialis követelménye, hanem általában a közjó érdeke, megyénkben szerzett szomorú tapasztalatokon gyökerező azon meggyőződésünk, hogy a földhöz ragadt szegény falusi nép között, a szegénységnek ragály-szerű terjedése volna a minimum megállapításával erőtlennithető; azon őszinte meggyőződésünk, hogy a fenálló helyzet továbbra tarthatlan.

Azt hisszük, hogy bizonyításra alig szorul az, miszerint ezen harapásnyi földcsé-kék tulajdonosai az értelmiség nagyon alantas fokán állanak, oly alant, a hová a törvénytudás legvékonyabb sugara is csak nagy nehezen hatol le és így természetes, hogy

ma még oly szaporák a zálog ingatlanok. — Soha se tudják bizony ezek a szegény emberek, hogy az általuk kötött szerződés érvénytelen, hogy az uralkodó visszaélések kipusztíthatók. A minimum megállapítása ezen rétegben bizonyulna jótékony intézménynek kiváló képen, ha persze a minimum meghatározásával nem lőnek túl a célon, ha ezzel a szükség feletti módon nem akadályozzák a birtok szerzést és kellően gondoskodnak azon kényszer helyzet eligazításán, midőn az adott körülmények a felosztás szükségét látszanak előtérbe tolni. Ha aztán ezen reformból az állam pénzügyi érdeke is kielégítést nyer, ez bizonyára nem vonhat le semmit a minimum érdeméből, sőt mint olyan jelenség mely emeltyüként működött, a hasznos intézkedés felállításán, köszönetre méltó.

Ennyit voltunk bátrak elmondani az ingatlan zálog bajáról és orvosságáról.

Havas Gyula.

Közigazgatási bizottsági ülés.

DEÉS, 1882 március 14.

Elnök: báró Bánffy Dezső főispán.
Jegyző: Geneszy Albert aljegyző, főjegyző helyett.

Elnök az ülést megnyitva tudatja, hogy az alispán a sorozás miatt távollévén, a mai ülésen báró Diószegi Géza megyei főjegyző helyettesítendi, és utóbbit, Geneszy A. aljegyző, ki mindjárt fel is olvassa az elnök jelentését az ülésen kívül ellátott ügydarabokról, nemkülönben az erdőkihágási bíróság, a fegyelmi választmány, árvaügyi küldöttség és erdőrendészeti bizottság által, saját hatáskörükben elintéztett ügyekről. — Gr. Kornis Viktor felhossa, hogy nagyon szaporánálunk az erdők megkárosítása, különösen az erdőégés és ez ellen szigorú intézkedések megtételét látja szükségesnek. Főispán előadja, hogy a felhozott bajok orvoslása tekintetéből az alispán már intézkedett, és ennek következtében már vizsgálatok is folynak, melyekről jelentések is érkeztek be. Ezekből kitűnőleg nagyobbára véletlen okokból állott be az erdőégés. Bokros Lajos konkrét esetet hoz fel arra, hogy az alantas közegek erélytelenek és különösen a községi előjárók nem teszik meg mindazt, mit hivatalos kötelességükből kifolyólag megtenniük kellene. — Ezért szigorú eljárást kíván ellenök, melynek alkalmazása esetén bizonyára megfognak szünni azon roszakaraton alapuló indokok, melyeknek következtében az erdőégések beállanak. Ajánlja, hogy mindazon községből, melynek területén ily égés fordul elő, szereztessenek be az összegyűjthető adatok és a vizsgálat eredményéhez képest szabassanak ki a szigorú büntetések. Főispán megjegyzi, hogy ezen irányban nem hiányoznak a szükséges intézkedések. Az okokat felkutatják és a visszaéléseket megtorolják. Gondja lesz rá, hogy a bizottsági tag ur által megnevezett községek előljárói kérdőre vonassanak. — Bruszt Ignác kir. ügyész jónak véli a csendőroket oda utasítani, hogy az erdő égés színhe-lyére a vizsgálat rögtön való megejtése végett szálljanak ki, és erről jelentést terjesztszenek be. Főispán azon felvilágosítást adja, hogy ez meg is szokott történni. Gr. Kornis Viktor szerint még sem történtek meg az égés megakadályozására a gyakorlati intézkedések, pedig leginkább ezekre volna szükség. Bruszt Ignác úgy tudja, hogy ezek megtörténtek és ezeknek köszönhető,

hogy több esett elbírálás alatt áll a bíróság előtt. Fejérvári Károly kimondja, hogy az erély alkalmazását mindenkinek először is saját cse-lédsége felett kellene gyakorolnia és ennek elég-telensége esetén volna a hivatalos felügyelet igénybe vehető; de az a baj, hogy még saját pásztoraikat és csőszeinket sem ügyeljük fel kellőleg.

Ez érdekes eszmecsere után, — melyet a tárgyalás folyamán konkrét javaslat nélkül több követ, — Geneszy Albert előterjeszti, az ugyan-csak a sorozásnál elfoglalva lévő tiszti főorvos, dr. Gajzágó László ügyeit.

A főorvos jelentése szerint március havában a közegészségi állapot meglehetősen kedvezőnek mutatkozott, minthogy a beteg létszám kiselbe-dett és a halálozás is kevesebb volt. Leginkább a légzés szervei hurutos bántalmak, tüdő és mell hártya lób találtatott szorványosan; a kiütetek közül himlő, kevesebb vörheny és kanyarós, mely leginkább a kékesi, bethleni, cs.-gorbói és deési járás némely községében — szelid lefolyással — észleltetett. Hasznos házi állatainknál járványos vagy ragályos kór nem fordult elő; mételyben csak 55 drb juh hullott el.

Szarvadi Pál kir. tanácsos alispán da-rabjait a főjegyző adta elő. Hosszas vitát keltett egy fegyelmi vizsgálatra vonatkozó javaslata, — mely elvégre is elfogadtatott. Az időszaki jelen-tés ismerteti a megye közigazgatásának mult havi hű képét. A központban alispáni hatáskörben összesen 1442. drb volt elintézendő, és e tekintélyes számból 225-nél több nem maradt hátrálékban. A megye területén fölmerült 5 büneset, 208 kihá-gás (Széken egy se!), 7 tűzeset. Tomán József, a posta- és távirtdaigazgató helyettese után Ma-rillai Károly és Placsintár Ödön aljegyző, mint alispáni előadók teszik meg előterjesztéseiket. Utóbbi előadmányai közül kiemeljük azt, mely a közig. bizottságnak a községi bírás-kodás felett gyakorlandó ellenőrzés és felügye-letre vonatkozik. E rovatban ismertette volt, hogy a főispán fölirt a ministerhez tájékozás nyújtása végett az iránt, mikép gyakorolja a közig. bizott-ság a törvényben minden hozzátétel nélkül előírt jogát a községi bíraskodás ellenőrzése tárgyában. A minister választát átiratilag ismerteti a főispán és annak meghagyásához képest szerkesztett uta-sítást javasol elfogadásra az alispán, melynek ér-telmében a szolgabírák és polgármesterek köte-leztetnek, előzőleg megejtett vizsgálat alapján évnegyedenként tűzetes jelentés beterjesztésére. Az utasítás elfogadtatott.

Márkus János tiszti ügyész a többek közt jelenti, hogy a mult hóban 449 drbja volt, és ellátatlan maradt 2. Anca Péter árvaszéki elnök jelentése kiválólag figyelemre méltó szá-mokban tünteti fel a megyei árvaszéknek nagyon is igénybe vett tevékenységét. Az első évnegyed-ken 4743 ügydarabja volt. Ha jól emlékszünk, úgy a kolosmegyei árvaszék hason időszakára vonatkozó kimutatásában tán az 1900 számot sem üti meg a forgalom, pedig 3 hónapi munkára ennyi is elég. Megyénkben ugyanannyi munkaerő van alkalmazva, mint a fenti társhatóságnál.

Ince Kálmán kir. mérnök, mint az állam-építészeti hivatal főnöke ad elő, több darabja élénk megbeszélgetésre szolgáltat tárgyat.

Az idő előre haladván elnök az ülést be-rekeszti azon kijelentésével, miszerint az délután 3 és fél óraker folytattni fog.

Ezen időpontban a főispán újra megnyitja

az ülést és Lengyel János kir. adófelügyelő megkezdi a referálást. Nem kevesebb, mint 254 ügye van, s ezek között jelentékeny számmal adó leírásra vonatkozó előterjesztések. Midőn a nem is halmaz, hanem halmazokban előtte fekvő iratkötegek elfogytak, a főispán elismerését nyilváníttja ki az adófelügyelőnek odaadó szorgalmáért s különösen azért, mert ő az első adófelügyelő, ki egész szorgalommal neki lát a behajthatlan adók leiratásához, hogy a bonyolult helyzet végre valahára tisztáztassék.

Halász Ferenc h. tanfelügyelő előadmányai között igen érdekesnek tartjuk azon fölterjesztését, mely a kultus ministerhez intéztetik, feltárva abban a felekezeti tanítók kiáltóan nyomoruságos helyzetét. Megjegyzendő, hogy e tárgyban átírtak a görög keleti román érsek s metropolitához, ki a mai helyzetet csak huzamosb idő múlva tartja javíthatónak. Ennek következtében irnak fel a mai ülésből a ministerhez: „A szolnok-dobokamegyei felekezeti tanítók fizetéseinek felhajtása tárgyában kibocsájtott bevallási ívek a megye területén létező gör. keleti püspökök tanítóinak valóban nyomorult helyzetét tüntetik elő. Minthogy a többiek közt a csicsópolyáni gör. keleti tanító egész évi fizetése **45 frt** és **10 véka kukorica**; a blenkopolyánié 34 frt 34 véka kukorica, 34 font szalonna és 34 kupa paszuly; a tordavilmaié 35 frt; az ungurfalvié 45 frt: a libatonié 47 frt; a rogozié 30 frt; a muncselié 16 frt, 16 véka kukorica és 16 szekérfa; a macskamezőié 25 frt és 5 véka kukorica stb. stb. (Aztán csodálja valaki a nép képzetlenségét! Vajjon nem vet-e ezen sötét állapot homályt az érseki szék fényére? és nem-e istenibb volna, ha ama szék gazdag fényéből több sugár löveltetnék a nép nevelésére?); indítva éreztük magunkat megkeresni a gör. k. egyh. főhatóságát az iránt, hogy a tanítói fizetéseket szabályozza s azokat az 1868. 38. t. c. 142. §-ban megállapított minimumra emelje.

Midőn a g. k. érsek-metropolita urnak megkeresésünkre adott válaszát hiteles másolatban tiszteletteljesen mellékeljük, elismerjük ugyan a válaszirát azon védekezését, hogy az 1868. 38. t. c. 11. §-a szerint „... a hitfelekezetek a tanítók fizetését maguk határozhatják meg ...“, de tekintve azon körülményt, hogy a gör. k. tanítók legnagyobb része oly csekély díjazásban részesül, mely a mindennapi kenyér beszerzésére sem elégséges, kénytelen tehát a megélhetés legnélkülözhetetlenebb kellékeit mezei munkával, napszámmal beszerezni, mely elvonja hivatásától s általa a népoktatás ügye szenved; tekintve azt, hogy ily csekély fizetésre, melyből még évenként esetleg 5 frt nyugdíjradékot is kell fizetnie, tanulmányait rendszeresen végzett, képesített egyén nem is vállalkozik s így kénytelen a felekezet a népoktatási törvény 133. §-ába ütközöleg nem tankésített s hivatással sem bíró tanítókat alkalmazni; tekintve azon körülményt, hogy épen a g. k. felekezetnél már mintegy bevett szokás a tanítói állomást a kevesebért ellátni ígérkezőnek adományozni s ezért a tanítók, mint a cselédek évről-évre fogadtatnak s a törv. 138-ik §-a (élet hosszíglan való alkalmazás) mint nem létező tekintetik: midőn kétségbe vonjuk azt, hogy mikor a törvény a tanítói fizetések meghatározásának jogát a felekezeteknek meghagyta, türheti azt is, hogy a tanító fizetések, még az utolsó pásztori fizetésen is alul lenyomassanak, tisztelettel kérjük Excelenciád magas intézkedését s erről leendő értesítésünket az iránt, méltóztatnék utasítani a g. kel. egyházfőhatóságát, sőt egyidejűleg a g. kath. egyházak főhatóságait is, hogy

1) a tanítói fizetéseket szabályozzák, azok minimumául valamely összeget, melyen alól tanítót javadalmazni nem szabad, pl. 200 frtot, sőt tekintve a nép szegénységét 150 frtot, de mint minden hitközségre kötelezőt állapítsanak meg.

2) Minden tanítói állomásra nézve szabályszerű díjlevél készíttessék, melynek egy egyházi főhatósági megerősítést nyert példánya a m. tanfelügyelőnek megküldessék.

3) Hogy a tanítói állomásokra csupán a törvény 133. §-a értelmében képesített s a magyarnyelvet tanítani képes egyének alkalmazásának s végül, hogy a törv. 138. §-a megtartassék. —

Fogadja stb.

Előkerülvén a fajskolákra vonatkozó jelentések, betekintés után gr. Kornis Viktor meggyőződik arról, hogy egy némelyiknek adatai nem felelnek meg a tényleges állapotnak, a grófigéri személyes utánjárás után tüzetes jelentésnek a beterjesztését, mi köszönettel vétetik.}

A kir. ügyész havi jelentéséből kitűnik, hogy a törvényszéki fogházban a lefolyt hóban 69 letartóztatott volt. Az épület javítása folyamatban van.

Ez után az ülés véget ér.

Deés város képviselő-testületének gyűlése.

Deés város képviselő-testületi gyűlésében f. hó 12-én, a következő tárgyak nyertek elintéztetést:

1) A deési kir. adófelügyelőség értesítése, mely szerint a Biró Elek által elsikasztott adóösszegeből az akkori hivatalnokokra kirott s még fizetetlen maradt és felhajthatlanság miatt Deés város közönségére átruházott 3400 frt megfizetése ellen tett felfolyamodásával elutasított s ezzel egybefüggőleg annak egy negyedére a végrehajtás el is lett rendelve, azonban az illető minister egy legujabb intézkedése következtében ezen végrehajtásnak egyelőre lett felfüggesztéséről is értesít az adófelügyelőség.

2) A város szamosoni nagy hidjának tartatlansága már évek óta kérdéses s ennek biztosítása érdekéből több terv készítettett, de a helybeli államépítészeti hivatal által uj s egy lábbal megtöltendő hid építése ajánlatván, ezeknek közepette a kormány által is megvizsgáltván, az uj hid építése elrendeltetett. Minthogy pedig az erre szükségendő faanyag beszerzése s annak kiszáradása egy évnél is több időt vesz igénybe, addig a hidnak fenállhatására az államépítészeti hivatal egy tervet terjeszt be. Miután ezen tervetnél fogva a hiderősítés annak alanti részén történne s ez pedig a víz árterére esne, melynek egy rohamos ár vagy jégmenés általi elsodrásával maga a hid is veszélyeztetnék: ebből kifolyólag elhatároztatott a város által e tárgyban készített tervezeteknek a m. kir. közlekedési ministeriumhoz felterjesztése, azon kijelentéssel, hogy az állítólagosan a kormány által leküldött szakember által megejtett vizsgálat a közönség közbejötté s tudomása nélkül eszközöltetett s annak eredménye a közönséggel közölve se lett, s így azon hiányok, melyek a hid tarthatatlanságát feltűntetnék, még beigazolvá nincsenek a képviselő-testület előtt.

8) A Bánffy-utca kiszélesítése céljából a volt Ferenci Károly féle telekből eszközölt kisajátítás az alispán által egyezségileg elintéztetvén: a képviselő-testület utasította a tanácsot, miszerint a kisajátított területért, egyik tulajdonos ügyvéd Lészai Lászlónak 1300 frtot, másik tulajdonos Muntján Ágostonnak pedig 324 frtot kisajátítási díj címen fizessen ki: a mennyiben azonban ezen ingatlanok jelzálogilag bekeblezett követelésekkel terhelve vannak, a kisajátítási díj tehermentességi nyilatkozat megadása esetében tulajdonosoknak fizetessék; ennek hiányában pedig a kisajátítási díj a törvényszékhez letétmenyeztetni határoztatott.

4) A Serház-utcában szűk telken lévő s lakhatlan ugynevezett „Bába“-féle ház örök ároni eladása, a megejtett szavazás után elhatároztatott és annak felsőbb helyeni jóváhagyás kikérésére a tanács utasított.

5) Tudásul vétetett Szolnok-Dobokamegye alispánjának azon értesítése, mely szerint Deés város közönsége, a Szamos-völgyi vasutról a városba szállítandó terük megvámolhatása iránti kérésével az illető minister által elutasított.

6) Gazdasági tanácsos előterjesztése folytán a f. évben lejárandó bérletek, u. m. pálinka és szeszárulási jog, bormérés, hidvám, piaci vásár és szemét vám, sátor deszka vám, barom vásári cédula, vadászat, halászat, kender áztatás, szamos mart használat, utcai világítás és cambiatorságra vonatkozó árverezési feltételek megkésztetésére bizottság lett kiküldve.

7) A nagy-ilondai járás szolgabírájának azon átiratára, miszerint Deés város közönsége egyezék bele, hogy N.-Ilonda községének következő két vására a szokott időről elhalasztathassék, tagadó határozatot hozott, mivel ezen vásárok elnapolása semmivel sem lett indokolva.

8. Tanácsai előterjesztés folytán a f. évi jóvelmi adókievő bizottságba bizalmi férfiakul

Kustár Károly és Jakab Károly képviselő-testületi tagok lettek megválasztva.

Befejezésül tárgyalatott városi ügyész Nagy Miklósnak egy indítványa, melyben a közös erdők felosztása tárgyában még az 1877-ik évben kiküldött bizottság visszahívását, illetve ezen bizottság működésének beszüntetését, annak megszümodoltatását és ezen ügy megvizsgáltatását kérte. Utasítva lett a tanács említett számoldásos jelentést bevenni és egyuttal ez ügyben a birtokossághoz intézett felhívás elintéztését megsüregtetni — és ezzel a gyűlés eloszlott.

HAZAI HIREK.

SZAMOSUJVÁR, 1882. április 18.

Nyéki János dráma- és népszínmű társulata e hó 18-án fejezte be Szamosujvárt előadásait, s ámbár eleinte nem nagy pártfogásban részesült, mindazon által társulata az utóbbi időben egy pár tehetségesebb taggal megizmosodván — ismerve a vidéki színezet misériait nem csüggedt el és igyekezett a dráma és népszínmű újabb termékeit kerekded előadásokban bemutatni, s így a közönség látogatása is sűrűbb lett. Nyéki sikerült Kovács Gyulát, a budapesti színház elsőrendű tagját egy 6 előadásból álló vendégszereplésre megnyerni, melynek sorozatát Szigligetinek a „Fény árnyai“ című hatásos tragédiájával nyitotta meg. Második fellépte volt „Don Cesar de Basan“-ban, ezt követte a „Lowodi árva“, 15-én „Toldy Miklós“, Szigeti jeles színműve, 16-án a „Párisi adós“ és „Jakab urfi“ és végül „Egy nő és egy férj vétké“ a városi szegények javára. Kovács Gyula ezelőtt pár évvel is szerepelt Szamosujvárt és onnan kellemes emlékekkel távozott, annál feltűnőbb volt tehát, hogy a közönség nem remélt közömbösséggel fogadta. Hisz' volt ugyan kihívás és taps elég; de ez olyan obligatszerű volt, a mely nem annyira a jeles alakításokat, mint inkább udvariasságból a vendégművészt illető, sőt a „Lowodi árva“ előadásakor sok üres hely volt látható, pedig a mi az előadások szabotosságából hiányzott, az bizonyára nem Kovács Gyulán mult, — különben első két felléptével ő sem nyújtotta azt, a mit tőle, a kolozsvári Kovács Gyulától várni lehetett, — azt környezete rontotta, különben szerepeit routinnal játszotta és brillirozott tehetségével, imponáló megjelenésével érces és azért nagy vonzerejű organumával, szóval azzal a mi neki a natura adatott, de nem mindig ama művészi játékkal, nem ama alkotó és alakító genialitással, a mely előtt kis és nagyvárosi közönség egyaránt meghajolt s mely őt a budapesti nemzeti színház elsőrendű tagjává tette. Szigeti színművében, mint Miklós nyújtotta azt, a mit tőle méltán várni lehetett, ez volt jutalomjátéka. Alakításai minden ízében sikerültek, a mogorva parasztnak látszó Miklóst, ki óriási erővel és nemes szívével küzdötte fel magát a trón mellé, a fejlődés minden phazisában a leghivebben személyesíté, s különösen azon jelenete, midőn bátyja György, a jus helyett arcu uti, dühét fékezni és anyja parancsoló tekintete előtt a fiui szeretet és engedelmesség meghunyászkodni kényszeríti — remek alakítás volt s valóban megérdemelte volna, hogy ama egyetlen szerény virágbokréta, melyet neki szántak, ez alkalomra tartotta volna fel a résztvevő megtisztelő.

Kovács Gyula többet érdemelt volna a szamosujvári közönségtől. Utolsó előadás a szegények javára volt e hó 18-án üres házzal. Bizony kevés juthatott a szegényeknek! Nyéki társulata Deesen akart szerencsét próbálni, de a színház nem lévén tűzrendészetileg bztositva, azt kibérelni nem lehetett, s ennél fogva utját holnap Zilahnak veszi.

Nyilvános számadás

a deési ev. ref. templom körzetét átalakító konsortium pénzkezeléséről az 1880. és 1881-ik évekről.

Az 1879-ik év végén a pénztári maradvány volt 167 frt 39 kr.

A deési takarékpénztártól kamatba 9 „ 69 „

Összes bevétel 177 frt 08 kr.

Kiadás semmi! Az 1881-ik évben bevett pénz-tári maradvány 177 frt 08 kr. Adomá-

nyökből: Kovács Samu 20 frt, gr. Kornis Viktor 20 frt, gr. Bethlen Pál 20 frt, gr. Bethlen András 20 frt, Fejérvári Károly 20 frt, Válya Ferenc 5 frt, Simai Gergely 2 frt, Hrobonyi Pál 3 frt, Gajzágó Ferenc 10 frt, Sebe Bálintól 3 frt, Szabó Endre 5 frt, Péterfi Dénes 1 frt, br. Bornemisza Károly 10 frt, kékesi Pap Miklostól 1 frt, Bárány Lukács plebánus 1 frt, Floth Adolf 1 frt, Placintár Dávid 3 frt, id. Voith Jakab 2 frt, a deési takarékpénztár 100 frt. A vasút megnyitása alkalmával egyesek által rendezett bál jövedelméből 15 frt. Összesen 247 frt — kr.

A deési takarékpénztártól kamatba 12 frt 67 kr.

Összes bevétel 436 frt 75 kr.

Kiadás volt — postaköltség — frt 20 kr.

Az 1882-ik évre átjött pénztári maradvány 436 frt 55 kr.

A konsortium közgyűlése határozatából közzé teszik. Deésen, 1882. ápril 15-ikén.

Bóth Pál,
elnök.

Voith Gergely,
pénztárnok.

VEGYESEK

--- **Megyénk közönsége** folyó évi május hó 19-én tartandó tavaszi rendes közgyűlésének tárgysorozatot mai számunk hivatalos rovata hozza. A közgyűlést megelőzőleg az állandó választmány folyó hó 29-én tart ülést, a számonkérő (contralis) szék pedig a központot és Deés városát illetőleg május hó 17-én, a szolgabírákat, Szék és Szamosujvár városát illetőleg pedig május 18-án tartatják meg.

— **Erdélyi róm. kath. püspökhöz** **Lönhardt Ferenc püspökhelyettes** neveztetett ki.

— **Szolnok-Dobokamegyei gazdasági egyesület** folyó év, április hó 25-én, délután 3 órakor a vasúttársaság tanácskozási termében igazgató-választmányi ülést tart.

— **Mikó Miklós** kir. törvényszéki bíró, ki hivatalában mint munkás, kiválóan szakképzett lelkiismeretesen igazságos jogszolgáltatónak; a társadalomban, megnyerő előzékenyen finom modora, műveltsége és közszelleme által biztosította magának széles körben az általános kedveltséget: f. hó 18-án eltávozott városunkból, hogy a m.-vásárhelyi kir. ítélő táblánál új helyét elfoglalhassa. Az azt előző estén tisztelői és barátai kedélyes bucsu vacsorát rendeztek, hol az élénk toasztok ügyesen váltogatták egymást. Kedves neje Taufer Lenka ő nagysága szintén nagyrabecsült tagja volt a társadalomnak. Mindketten humanas egyesületeinknek tagjai valának. Midőn távozásunk fölött hazafias sajnálkozásunkat fejezzük ki, óhajtjuk, hogy azon új körben is, hová sorsuk vezetendi, hasznló rokonszenv, barátság és tisztelet környezze, melyet nálunk kiérdemelve birtak.

— **A vörös kereszt egyesületnek** Deés járási fiúkjá saját pénztára javára 1882. évi május hó 5-én az „Angol”-hoz címzett szálloda nagytermében nyereség-kisorsolással egybekötött tánmulatságot rendez. Belépti-díj: személyenként 1 forint; karzati I-ső sor 1 frt; II-ik sor 60-, III-ik sor 50 kr. Minden belépti-jegygyel egy ingyen sorsjegy jár. Jegyek előre válthatók: Papp Jenő és Nikk Ferenc urak kereskedésében.

— **A hét folytán** két rendbeli esendes esőnk vala, mely nemesak a vetésekre, hanem az egész külvilágra üdítőleg hata.

— **Necrolog.** Özv. **Dózsa Imréné** szül. Miskolci Molnos Borbára; fogadott leánya Szabó Róza; — a melyen megszorodott özv. testvérei: Miskolci Molnos Lajos, megyei árvaszéki jegyző, s neje Cec Hermina, gyermekei: Lajos és Mária; úgy néhai Szabó Sándor volt deés-aknai ev. ref. lelkész özvegye Miskolci Molnos Polixéna s gyermekei: István, Róza, Katalin és Ilona; — sógora: kir. aljárásbíró Csernátóni Samu s gyermekei: Gyula és Ilona; több közeli s távoli rokonok, hivatal társak, jó barátok s ezek közt különösen Catasteri pótbiztos Bán István, továbbá a kéri ev. ref. egyház tagjai megható fájdalommal jelentik, hogy a jó férj, rokon, sógor, hű barát, önzetlen hivataltárs és kitűnő lelkész **Makkfalvi DÓZSA IMRE** kéri ev. ref. lelkész folyó 1882. év április 14-én estvéli 10

órákor, élete 69-ik, boldog házassága 31-ik évében öt véletlenül ért tüdő szélhűdés következtében pár perc alatt megszűnt élni. Mint mikor a legmagasztasabb zene közepette szakad ketté a húr: a nemes szívű, a kedélyes, a szikrázó szellemű lelkész, rokonainak, barátainak és lelkész társainak büszkesége, a mindenkitől szeretett és becsült fenttirt emberbarát nincs többé! Csak a közeli rokonai, kiket annyira szeretett s kikért minden dicsekedés nélkül készséggel áldozott: — véletlen halála által mélyen megvanak hatva. Nem is sejték és senki sem hitte, hogy oly hirtelen oda legyen. A mily nemes és kedves volt élete, oly hirtelen, minden fájdalom nélküli volt a halála is; — csak neje és fogadott leánya voltak a szomorú percek közepette az elhunyt körében, mély fájdalomtól leveretve a hirtelen bekövetkezett családi csapás miatt. — Hűlt tetemei, egy felette tartott gyász isteni tisztelet után folyó április hó 16-án d. u. 3 órákor helyeztettek a Kérii köztemetőbe örök nyugalomra. Béke és áldás lengjen porai felett s szent emlékezet őrizze nevét!

— **Abauj-Tornamegye** közgyűlése kimondotta, hogy a tanítókat anyagi jutalmakkal is buzdítja a magyar nyelv terjesztésére, könyveket is osztat szét s a magyarul nem tudó tanítókat elmozdittatja. — **Kossuth hadsegéde** volt egykor Vekey Zsigmond, most tekintélyes londoni bankár, ki Ausztráliában nagy ügyességgel és kintartás által vergődött fel. Uj-Seelandra is ő terelte az angol telepítvényesek figyelmét. — **A könyvészeti kiállítás**, angol, francia, olasz sőt orosz vendégek is látogatták. — **Gróf Szapári Gyula** pénzügyminiszter közelébb Bécsben értekezett néhány nagy iparossal, kik hazánkban gyárakat akarnak létrehozni. — **A nihilisták** az orosz fővárosban újra mozognak. Husvétkor Koszloff rendőrmiszter egy kosár himes tojást kapott, melyek nagy része robbanó anyaggal volt megtöltve. — **Körmöcbányán** husvét másodnapján volt az első magyar isteni tisztelet az evangélikus templomban. — **A bécsi** sajtó teljesen agyonhallgatja a magyarországi németek erőlyes tiltakozását a Schulverein ellen. — **Lemberg**ből jelentik, hogy Oliphant, az angol segélyző bizottság küldöttje, már szervezte az Oroszországból menekülő zsidók kivándorlását; hetenként ezerkétszáz embert szállítanak Brodyből Lembergen át a nyugati kikötőkbe s innen Amerikába. — **Dalmácia és Hercegovina** közigazgatási egyesítésének híre alaptalan; legfeljebb közös katonai parancsnokságot szerveznek. — **Sloboda-Rungurskóban**, Galiciában oly gazdag petroleum forrásra találtak, mely naponként háromszáz hordó olajat ad. — **Az osztrák pénzügyminiszter** igen kedvező áron, 92 $\frac{1}{2}$ % árfolyamon adta el a deficit fedezésére szükséges rentat. — **A bibornok-prímás** rendeletet intézett a főváros összes plébánosaihoz, hogy gyűlést tartsanak és a magyar szentbeszédnek behozatala fölött tanácskozzanak. — **Jókai Mór** új regény írásába fogott, melynek címe lesz; a „Székely ara”; a „Hon”-ban jelenik meg. — **Horváth Mihály**, a nagynevű történetíró hamvai fölé, a kerepesi úti temetőbe, díszes emlékkövet állítanak. — **Pozsonyban** gróf Széchenyi István halálának emlékére gyászmise volt, melyre a Széchenyi kör tagjai mindnyájan gyászruhában jelentek meg. — **Görgényben** a trónörökös kastélyát ujonnan butorozzák s a butorokat Maros-Vásárhelyt rendelték meg. — **A felvidéki magyar-egyesület**, mely a tótok magyarosítását tűzte ki céljául, szépen gyarapodik s már száznál több tagja van. — **Karlovicon** május 15-ikén ült össze a görög keleti püspöki szinodus, melynek főtárgyát az újvidéki és temesvári püspöki székek betöltése fogja képezni. — **Vizaknán** nagy tűz volt, mely huszonegy házat pusztított el; a kárt huszezer forintba tették, sokan csak pusztá életüket menthették meg. — **Mármaros-Szigeten**, augusztus hó 14-én háziipar kiállítást rendez három megye, ugymint Máramaros Ugocsa és Szathmár termékeiből. Lónyay János főispán meleg szavakban emelte ki ily kiállítás fontosságát és művelődési hatását. — **Marosvásárhelyt** ünnepélyesen, a hatóságok, testületek számos tagjának részvétele mellett ment végbe az országos kórház fölavatása. Az ünnepély kezdetén a dalegylet a himnust, befejezésül pedig a szózatot énekelte. A díszes épület másfél-száz ágyra van berendezve. — **Pestmegye és Kecskemét városa tanügyéről** érdekes adatokat bővelkedő jelentést állított össze Tóth József tanfelügyelő.

HIVATALOS RÉSZ

Szolnok-Dobokamegye allspánjától.
Sz. 4074.—1882.

Valamennyi megyebizottsági tag urnak.

Főispán úr ő méltóságának idei április 14-én 501. szám alatt kelt felhívása folytán Szolnok-Dobokamegye bizottságának rendes tavaszi közgyűlését folyó évi május 19. és következő napjaira, az állandó választmányét pedig ezt megelőzőleg április 29-ére egybehívtam.

E rendes közgyűlés tárgyai:

- 1.) Szentesített törvénycikkék;
- 2.) A törvényhatóság, közigazgatási, árva és gyámhatósági kiadásairól 1881. évről szerkesztett zárszámadások;
- 3.) Számonkérőszék jelentése;
- 4.) Társ megyék átiratai;
- 5.) Kebli ügyek;
- 6.) Kászonyi Sándor megyebizottsági tag halálával üresedésbe jött közigazgatási bizottsági tagsági hely választás utjának betöltése;
- 7.) Községi ügyek;
- 8.) Magánosok folyamodványai;
- 9.) Az időközben netalán beérkezendő önálló indítványok képezendik.

Miről ezimert oly felkéréssel értesitem, hogy fennjelzett megyebizottsági illetve állandó választmányi ülésekben kötelezős szerüleg részt veendő, mindannyiszor a kitűzött napon d. e. 10 órákor a megyeszékháza tanácskozási termében megjelenni sziveskedjék.

Deésen, 1882. évi április hó 18-án.

az alispán helyett:

Br. Diószegi Géza,
főjegyző

Sz. 412.—1882. Szolnok-Dobokamegyefőispánjától.

Mindenik szolgabírónak.

Megyei gyümölcsészeti vándor tanító Vékony Gábornak előtem szóbelileg tett előadásából annak jöttem tudomására, hogy a községek (városok) a vándortanítónak szabálylatilag előirt fuvarját legnagyobb részben nem állítják ki, vagy pedig ha ki is állítják, ez csak az ügy hátrányára történik, a mennyiben lőfogatok helyett, marha fogatok bocsájtának rendelkezésére, s azok is fellette vontatva, az ily eljárással pedig előirt kötelezettségének megfelelni egyáltalán nem tud.

Miután a vándortanító a községet mindig idejekorán értesíti tervbe vett utazásai és teendői felől, kénytelen vagyok kijelenteni, hogy a fuvar kiállítási kötelezettséget, minden egyes község részéről tekintetességednek szigorú felelősségére bízom.

Ösmertek azonban előtem is azon nehézségek, melyek az egyes községek fuvarkiállításánál előfordulni szoktak.

Ép ezért az ügy egyszerűsítése céljából felkérem tekintetességedet, hogy a hatósága alatt álló községeket (várost) hívja fel, miszerint ezen fuvarkiállítási kötelezettség megváltása tekintetéből saját hatáskörében határozza el, hogy egy o. é. forintot bocsájt évenként a vándortanító rendelkezésére, mely összeg azonban hozzám lesz felterjesztendő.

Sziveskedjék ezen ajánlatot a községek elhatározása alá úgy bocsájtani, hogy ebbeli határozatukat egy hó elforgása alatt tekintetességed közvetítésével községeinkint külön külön vegyem.

Reméllem, hogy ezen kedvező ajánlatot minden egyes község elfogadandja, mindazon által azonban, ha lesz oly község, (város), mely ezen kedvező alkalmat meg nem ragadja, hanem megmarad továbbra is a fuvar kiállítása mellett, eleve kívánom figyelmeztetni tekintetességedet; miről érdekelt községek annak idején értesítendő; lesznek, hogy minden egyes mulasztást a legszigorubbant megtorlani követelni fogom s ennek érvényesítése felől tekintetességedet teszem felelőssé.

A községek határozatait fentti idő alatt és a váltáság összegek uraságod közvetítésével hozzám való felterjesztését ugyan annyi idő alatt okvetlenül elvárom.

Deésen, 1882. április hó 12-én.

Br. Bánffy Dezső,
főispán.

Felelős szerkesztő és kiadó: Kovács Samu.

Egy kényelmes szállás a piac közelében kiadó! Értekezhetni Nikk Ferenc üzletében.

Hirdetmény.

A deési kir. törvényszék részéről ezennel közhirrre tétetik, hogy a szamos-völgyi vasut deési indóházához vezető Bánffy utca kiszélesítésére vonatkozó kisajátítási eljárás folytán Mészáros Grigor egyik telekkönyvi tulajdonosra nézve a kisajátítandó terület kártalanítási árának, esetleg egyezség utjáni megállapítása tekintetéből, az 1881. évi XL. törv. cikk 46-ik §-a alapján tárgyalási hatánapul **folyó évi május hó 15-ik napja** d. e. 9 órára ezen kir. törvényszéknél tüzetik ki, s annak vezetésével kebelbeli kir. törvényszéki bíró Bárány Lukács ur bizatik meg, melyre a vállalat képviselője, Deés város polgármestere, s a telekkönyvi tulajdonos Mészáros Grigor azon megjegyzéssel idéztetnek meg, hogy kimaradásuk a kártalanítás felett hozandó érdemleges határozatot nem fogja gátolni.

A deési kir. törvényszéknek, 1882. március hó 29-én tartott üléséből.

Szaláncy Lajos.
Hosszu L. Béla.

2—3

Haszonbéri hirdetmény.

Monostorszegen egy tagosított birtok, szántó, kaszáló és legelőből álló, — továbbá az erdőségből fajáradékkal együtt bérbe adandó.

Bővebb felvilágosítást és a szerződés megállapítását eszközölhetni Deésen, Cakó Károly honvédszázadosnál.

2—3

Legüdítőbb ital!

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, miszerint BÉCSBE és BUDAPESTRE tett kirándulásomról visszatérve, a szikvizgyártás terén tanulmányozott előmeneteket saját gyáramban értékesítem.

SZIKVIZEM már az 1879. évi deési GAZDASÁGI EGYSÉGET kiállításán kitüntettetett, nemkülönben az itteni orvos urak által kitűnő minőségűnek ismertettet el; jelenleg annak minősége még kitűnőbb.

Az általam gyártott szikviz **csak** azon cégeknek kapható, melyek nevémmel ellátott táblákkal bírnak.

Üzlethelyiség: a főtéren özv. BERNÁD JÓSEFNE urnő házában.

ORDENTLICH ADOLF.

Szamos-völgyi vasút részvénytársaság.

523. Szám.

A szamos-völgyi vasut t. c. részvényesei ezennel meghivatnak az 1882. évi május hó 21-én délelőtt 10 órakor Deésen a megyeháza tanácskozási nagy termében tartandó

III-ik

RENDES KÖZGYŰLÉSRE.

Tárgysorozat:

- 1) Igazgatóság jelentése az üzletkezelés felől és az építkezésről.
- 2) A számadások megvizsgálása s a mérleg megállapítása és határozat hozatal a nyereség felosztása tárgyában.
- 3) A felügyelő bizottság jelentése az évi számadások és mérleg megvizsgálásáról, valamint az igazgatóságnak a nyereség felosztást tárgyazó indítványai tekintetében és az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
- 4) Igazgatóságnak javaslata a tulépitkezések folytán fedezetlen maradt 77,802 frt 96 kr. összeg mikénti fedezése tárgyában.
- 5) Igazgatóságnak jelentése a deés-aknai szárnyvonal építkezéséről.

Kivonat az alapszabályokból.

29. §. Ötszáz forint névszerinti értékű részvények birtoka egy szavatra jogosít. Egy részvényes azonban 20 szavazatnál többet nem birhat. Minden ily szavazattal bíró részvényesnek joga van a közgyűlés tanácskozásában személyesen avagy más szavazat joggal bíró részvényes, mint meghatalmazottja által résztvenni s szavazatával élni

A magyar állam kincstár mindaddig, míg a törvény 2. §. értelmében átvett vasuti törzsrészvényeknek birtokában leend, az őt ezen részvény birtok alapján megillető szavazatjogot a társulat közgyűléseiben akképen fogja gyakorolni, hogy az államkincstár képviselőjének szavazata, az illető közgyűlésben képviselt többi szavazatok felével felérőnek fog számba vétetni.

Ezen jogok gyakorlására azonban megkívántatik, hogy a részvények még le nem járt szelvényeikkel, vagy pedig, hogy a 21. §. értelmében a részvény letéteményezéséről nyert elismervény legfeljebb 14 nappal a közgyűlés megtartása előtt a társaság pénztáránál, vagy ezen kívül az igazgatóság által e célból kijelölt más helyeken letétesse.

Azon részvényeseknek; kik a fentebbi határozatok értelmében részvényeiket, illetőleg az elismervényt idejekorán letették, belépti-jegyül igazolójegyek adatnak. E jegyekben a letéteményezett részvények és a letéteményezőt megillető szavazatok száma kitüntetendő.

E letéteményezett részvények, vagy elismervények a közgyűlés befejezéséig letétben maradnak.

(Szavazati joggal azonban csak oly részvényesek bírnak, kik részvényjegyükkel igazolják azt, hogy a részlet fizetéseikkel hátralékban nincsenek.)

31. §. Közgyűlésen a részvényes szavazati jogát vagy személyesen, vagy egy másik szavazatképes részvényes, mint meghatalmazottja által gyakorolhatja. Egy részvényes azonban egy ily meghatalmazásnál többet el nem vállalhat, és a meghatalmazót megillető szavazatokkal együtt nem birhat többet 40 szavazatnál.

A meghatalmazás alakjára nézve szükséges, hogy a meghatalmazó aláírása, vagy hogy a meghatalmazási okmány két tanu által legyen aláírva.

Gyámság alatt állók, jogi személyek, hatósági, kereskedelmi, vagy egyéb testületek, részvénytársaságok, községek, valamint olyanok is, kik legalább 20,000 frt névértékű részvényeknek tulajdonosai, szavazási jogukat a közgyűlésen törvényes, vagy rendszerinti képviselőik által gyakorolják, illetőleg gyakorolhatják még akkor is, ha ez uőbbiak maguk nem is részvényesek.

Deésen, 1882. április hó 9-én.

Az igazgatóság.

2—2